

SELECTIVE SERVICE REGISTRATION

Van Thawng Cung/ Van Thawng Ling

US ram um laimi refugee pawl caah theih a herhmi tampi a um. Cu tampi lakah Selective Service(SS) registration zong cu a kong nganpi pakhat a si ve. SS cu kum 16 in 26 karlak mipa a si mi US citizen paoh, refugee, asylum,immigrant dihlak nih register tuah ding thil a si.

An duhnak a sullum cu ral tho hna a um sual tikah an duh caan ah raltuk ding in auh khawhnak ding ah register tuah khi a si. An duhnak cu US ram ah kan um a si ahcun kan umnak vulei US vulei cung zongah pek chanhnak pakhat khat a um a hau , give and take, ti mi kha a si.

Laimi cu ralzaam kan si tik ah hi kong hi kan theih thlu lo. A theimi nih an chimrel leng meng ko nain chimrel peng a hau mi thil a si. “ Kan rak theih lo ruangah register kan rak tuah lo “ ti mi nih hin zei hmanh a bawm hlei lo. Register kan tuah lo ruangah kan sungd ding mi cu county,state,federal bawmhnak pumpak in hal tik ah a hnu bik ah

1. ze i tluk in application a tlam a tlin zongah,
2. ze i tluk in qualification nih a phanh zongah,
3. a ruang a pipa um lo in (damlonak ti dah lo cun) US na rak phanh lio ah legal age kum 26 tang na si i register na rak tuah lo a si ahcun county,state,federal bawmhnak pawl hmuh khawh a si lai lo.

Hi nih hin social services benefits pawl cu a donkhen lo. A dang benefit, sianginn kai duh tik mawhhal tik ah a biapi in an zoh mi pakhat a si ve.

A ruang bik cu US ram ah kan um a si ahcun kan umnak vulei US vulei cung zongah pek chanhnak pakhat khat a um a hau , give and take, ti mi kha a si. A tanglei link ah rak zoh cio ko uu.

Zapi nih kan lung a fian khawh deuh rih lo ca zongah kan tth hu deuh a si men lai. Tlawmpal in thil sining ka hun chim ve tuah lai.

1. Selective Service hi cu a min menmen te lawng khi a si. Ttuan taktak ding mi a si lo. Ttih awk le phan awk zehhmanh a um lo. Raalpi hna a thawh sual tik caah tiah cozah nih pumpak 'hnatlnak' an laak chung bia sawhsawh mi menceo khi a si. Nain, "Law" a si caah US ram ah phungning in a ummi poh nih hrial khawh a ngah lo. Duhnak langhter hrimhrim a hau. A tu i na tuah lo zongah citizen na sawk tikah an in hal thiamthiam lai. 'Yes' na ti lo ahcun citizen an in pe lai lo. Citizen a sawk cangmi poh nih cun 'Yes' ti dih cio a si ko. Cucu, a tu ah 'Yes' naa ti cia ahcun cozah lei bawmhnak le loan tete na qualify

Minmei Cazual

Literature Committee | Chin Baptist Mission Church
F E B 6 , 2 0 1 1 S U N D A Y

MEDICAL DOCTOR CAWNG LIO MI, NL. IRENE UK KAWMHNAK

By: Pu.Van Luai Zathang

1. Aite, na min hi atu i "Aite" kan inti ning lawng hi maw asi, na min dih lak na kan chim kho hnga maw?

Ka min dih lak cu Irene Uk a si.

2. Na nu le na pa, le nan chuahnak khua le atu nan umnak khua na ka chim kho hnga maw?

Ka pa cu Pu Nun Uk a si I Bung khua mi a si. Ka nu cu Pi Cawi Thlia a si I Tlang Lo khua mi a si. Kei ka chuahnak cu Than Tlang khua asi. Kei hi Lansing, Michigan State ah ka um. Ka chung le cu Milwaukee, Wisconsin State ah an um.

3. Na sianginn kai hlawhtling ning hi mikip chim cio asii, mah hi kong hi bia in hal kan duh khun mi asi. Kawlram ah hin Tang zeizat tiang thla na rak kai manhi, khawika ah dah na rak kai cem?

Kawl Ram ah cun North Dagon Basic High School ah tang sarih tiang ka cawng. Cun International Language and Business Center (ILBC) ah kum hnih ka kai.

4. America ah hin Tang zeizat in dah nai awt. High School tang hra in kai awt.

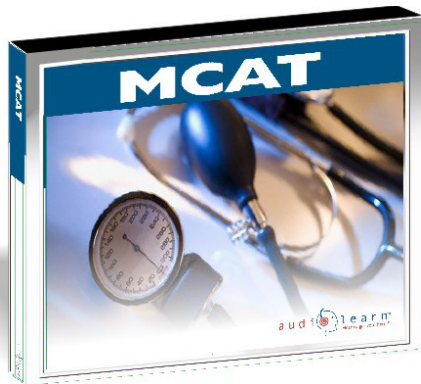
5. Na cacawnnak ah hinn Mirang caa hi nai harh pah maw? Lenglei in Mirang caa le holh hi cawn chap nak na ngei maw?

Mirang caa hi kai harh pah ngai ko. Lenglei in cun cawn chap nak cu ka ngei lo, ka sianginn kai nak lawng in asi bik ko.

6. Atu ah sibawi rian na cawnnak sianginn hi nan khua thiam ah maw asi.

Sibawi ka cawnnak ding sianginn cu College of Human Medicine at Michigan State University ah a si. A khua cu East Lansing, MI ah a si thiam ko.

7. Zeitindah hi sibawi rian cawng kho ding hin an in thim ning asi. Caa na thiam ruang maw asi, ramdang

bawmhnak na hmuh ruang maw asi. Tangka lei bawmhnak hna zeitluk tiang dah na hmuh khawh te hnga. Tlamtingte in na kan chim kho hnga maw?

America i sibawi sawk ning hi thil tampi ai tel. Ca thiam lawng ruang hin cun a si hrim lo. An zoh mi thil tam pi a um. Sianginn pakhat le pakhat zong ning a dang cio fawn. Sinain an zoh cem mi thil hna cu a tawi nak tu in ka van list la.

- 1) GPA (University 1st year in Medical na sawk caan tiang Mark)
- 2) MCAT Score (Medical College Admission Test)
- 3) Leadership
- 4) Research Experience
- 5) Work Experience
- 6) Clinical Experience
- 7) Community Volunteer Experience

Cun a dang a biapi ngai mi cu Recommendation Letters hna hi an si. Kan si ning tak tak a kan thei mi University Professors a tlawm cem pathum nih kan kong tling tein an tial ve hau. Mah vial te an zoh dih hnu le Personal Statement le a dang dang essays tete an zoh hnu ah Interview khawh a si. Mah interview ah cun michonh biak a thiam maw, a zak zum maw, sibawi a si kho lai maw tiah an zoh hna i Mark an pek hnu ah final decision kha Admission Committee nih a pek.

(Final decision an pek ning hi sianginn pakhat le pakhat a dang cio kho men) Hi thil vial te hna ah hin kei mah nak thiam sang mi le a tlinh mi an tam pi ko nain Pathian lam hruainak bik in kei cu ka hmuh tiah kai ruah. Phaisa bawmh nak ka hmuh ding he pehtlai cun ze hmanh ka thei rih lo a chim zong ka chim kho rih lo.

8. Na sianginn hi kai kho thliahmah law, kum zeizat hnu ah dah na dih te hnga i, rian na tuan khawh te hnga?

A mah Medical School hi cu kum li ah dih a si. Residency le internship hi mah huam mi line tu in a caan a dang cio. Zei tik ka dih lai ding cu fiang tein ka chim kho rih lo.

9. Hi sibawi rian na kai mi hi Laimi zapi kan ca ah zeitindah a tthatnmem khunnak asi hnga. Laihawi dang hna kai kho ding in, a bawm kho lai maw, asiloah laimi ca ah public Health service ze maw ti in na siam khawhnak ding hna a um maw, atu hi tinh mi na ngei maw?

Hi sibawi cawnnak ka hmuh mi nih lai mi zapi caah zeitindah a that hmem lai ti cu fiang tein ka chim kho rih lo, sinain hi thawng hin mino hna nih Bawipa min in ze thil poh kan lai mi phun nih kan tuah kho ve ko ti hi an theih khawh nak ding ka saduh thah bik a si. Public Health Service he pehtlai le laimi ca rian tuan ding cu ka duh ngai ko sinain ze hmanh fiangtein ka chim kho rih lo ka kai tak tak rih lo caah.

10. America ah Laimi hi sibawi cio lio le, a dih cang mi na hngal hna maw?

Sianginn kai lio mi ka si caah ka thei hna lo. A um zong an um kho men.

11. Ramleng sibawi nan cawn mi nih

khawh lai ca-ah na caah a ttha deuh. Nu le pa zong nih theih awk a si mi cu - kan fale nih high school an von dih i college le university kainak caah loan le scholarship an von sawk le cangka khin automatic in Selective Service ah cun khumh dih colh tthiamthiam an si.

2. Reserve Service i register i tuah belte ahcun ttuan taktak a hau. Reserve Service cu rian ttuan pah bu, sianginn kai pah bu zongin luh khawh a si. Hmailei tthanchonak a duhmi mino tampi nih cun a benefit duh ah an lut hna. Zarh 9 chung combat training an kai i cu hnu ah inn ah an tlunter tthan hna. Cu khawh cun, weekend poh ah raalkap camp ah va kal i exercise va tuah a si. Ni dang ah cun rian an ttuan, sianginn zong an kai ko. Cozah nih raalkap a herh tikah an auh hna i an va ttuan. An duty a dih in an hong tlung tthan i an umkel in an um ko.

3. Full time military service hi kan-nih Laimi nih "raalkap" kan ti deuh cemmi cu a si. Full time in ttuan a duhmi nih an halmi requirement pawl a tlinh ahcun ttuan khawh tthiamthiam a si. Luh khawh nak dingah cun ASVAB timi physical test awn a hau, highschool awnnak lehmmah maw, cu he aa tlukmi maw piah khawh a hau. Kawl raalkap tlak bantuk men in fawi tein tlak khawh a si lo.

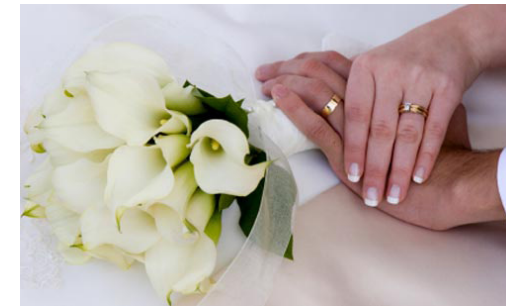
4. US raalkap hi phun 5 a um. Army, Marine, Navy, Air Force le Coast Guard tiin. Na qualify ning hoih in na duhmi raalkap phun ah na lut kho. US raalkap ttuan cu an thih lo ahcun an nun chung suiluchin i chinh a si ko. An chuah hnu ah duhsaknak benefit tthattha an pek hna, upat hmaizahnak an pek zungzal fawn hna. Mirang le minak nih an lu an kan khun piak ve khawhnak lam um chun cu raalkap tlak hi a si. Cu lawng siloin, cozah nih hi ram ah kan miphun khing an kan tlainak pakhat cu US ram caah nunnak a pemi zeizat dah an um ti hi a si. Ram caah nunnak a thap ngammi

kan tam poh ah kan miphun khing a rit. Mah cu kan fian a hau. "Give and Take" a si. Pekchanhnak zehmanh tuah duh ttung loin mah hlawnak le miaknak rumro lawng kawl cu hi ram umkalning phung a si lo.

Cucaah, Selective Service tal hi cu kan luh ve a hau. Kan chim cang bang, 'law' a si caah luh lo a ngah lomi zong a si i, luh lo cu hruh phunkhat ah an kan hmuh piak ko lai.

www.sss.gov

Literature Committee Secretary Ngakruh A Va Char

Minmei Cazual tawreltu Literature Committee Chungtuon Pu Van Luai Zathang cu a ngakruh va char ding ah thaizing Aizawl, India lei ah a va tlawng cang lai, thitum puai an tuah hnuah February 25 ah a rak kir than lai. A innchung ding cu Blessing Sui Tha Sung ti a si i pastor kum nga a tuan mi a si. A umkalnak a tlam tling ko seh.

Literature Committee

cahmai 3 in apeh

nak ngai mi kan chan bau ngai tiah ka ruah.

15. Laimi kan nunning (social life) le America nunning ah hin khawzei lei dah ttha le nuam deuh ah na ruah. Nuam na ti deuh ning teh na kan chim kho maw?

Miphun pakhat nih cun a mah le a miphun nun can zia za hi a ttha le a nuam cem ko tiah ka ruah.

16. Laimi sin ah biacah duh na kan neih mi zaangfahte in kan chim. Laimi mino hna caah biacah ka duh mi cu timh mi ngei cio hna u sih law kan ni timh mi phak hlan tiang kan lung dong hlah u sih.

Cun Laimi dih lak caah ka biacah duh mi cu “Rianreng tein kal na duh ah cun nang mah tein rak kal chung, hlat pi tiang phak na duh ah cun hmun khat ah kal ti u sih”.

kan i lawm tuk hringhran. i zuam peng ah cun sibawi lawng si lo ca thiam sang tam pi zong kan chuak kho ko. Zei bantuk cawnnak ah kan tam te lai ti cu ka chim kho lo. Mah le duh mi a dan cio caah.

14. Atu lio kan ram nih a herhning i na ruahning ah vulei lei cawnnak hi maw kan ram nih a herh deuh cang, tiah na ruah biaknak lei dah?

Kan ram than cho nak ah cun vawlei lei he biaknak lei he cawnnak tam pi ngei mi kan herh ko hna. Sinain a tu lio ah kan ram ah hin vawlei lei cawnnak ngai mi kan chan bau ngai tiah ka ruah.

15. Laimi kan nunning (social life) le America nunning ah hin khawzei lei dah ttha le nuam deuh ah na ruah. Nuam na ti deuh ning teh na kan chim kho maw?

Miphun pakhat nih cun a mah le a miphun nun can zia za hi a ttha le a nuam cem ko tiah ka ruah.

16. Laimi sin ah biacah duh na kan neih mi zaangfahte in kan chim. Laimi mino hna caah biacah ka duh mi cu timh mi ngei cio hna u sih law kan ni timh mi phak hlan tiang kan lung dong hlah u sih.

Cun Laimi dih lak caah ka biacah duh mi cu “Rianreng tein kal na duh ah cun nang mah tein rak kal chung, hlat pi tiang phak na duh ah cun hmun khat ah kal ti u sih”.

kan i lawm tuk hringhran.

Egypt Ram Buaibainak

hin Laitlang i kan laihawi mi hna bawmh khawhna lam a um hnga maw?

Kei zong hi bantuk International Medicine hi ka uar ngai. Sinain theih hngalh mi ka ngeih rih lo caah ka chim kho rih lo.

12. Kawlram lei le Mirang ram cacawning hi aidang ngai in na thei maw? Na kan chim kho maw?

Ai dang ngai ko. Kawl ram cacawn ah cun mah idea le creativity hi thazang an pek lo pin ah cozah chuah mi kha a dih lak in pom a hau. Ka cun hngak-chiat lio tein mah idea le mah thil ti khawh nak kha a biapi ngai ah an chiah. Cun mirang ram cacawn ah hin ca lawng lawng thiam hi cu a za fawn lo. Extracurricular activity (leng lei i tel khawhna) sport, volunteer, leadership tete hna hi an zoh ngai te.

13. Fimcawnnak (Education) lei ah hin Laimi ca ah ruahchannak thuk na ngei maw? Sibawi cawng hna hi nan tam

te na zum kho maw? Asiloah cawnnak dang zeilei ah dah kan tam te hnga tiah na ruah ?

Fimcawnnak lei ah hin Laimi caah ruahchannak tampi ka ngei ko. Sinain nu le pa nih hin bia tak deuh in an tan pi hna a hua. Sibawi cawng ding zong tam pi kan chuak kho ko. Mah belte kan sining le kan mah le mah santlaih lo nak i zoh cun hmai ah sau kan kal kho bal lai lo. Bawipa i bochan buin ral tha tein nule pa thazang pek nak he i zuam peng ah cun sibawi lawng si lo ca thiam sang tam pi zong kan chuak kho ko. Zei bantuk cawnnak ah kan tam te lai ti cu ka chim kho lo. Mah le duh mi a dan cio caah.

14. Atu lio kan ram nih a herhning i na ruahning ah vulei lei cawnnak hi maw kan ram nih a herh deuh cang, tiah na ruah biaknak lei dah?

Kan ram than cho nak ah cun vawlei lei he biaknak lei he cawnnak tam pi ngei mi kan herh ko hna. Sinain a tu lio ah kan ram ah hin vawlei lei cawnn-

PERSONAL INTERVIEW WITH REV.DR.C.DUH KAM

(Pastor, Chin Baptist Mission Church,
Washington DC)

Interview tuahtu -
Van Luai Zathang, Minmei cazual

Chin Baptist Mission Church (CBMC) pastor ttuan lio mi Rev. Dr.C.Duh Kam cu Pathian rian a ttu-annak le khuatlang le mipun kong he pehtlai in Minmei cazual nih pumpak kawmhnak kan ngeih khawh ca ah kan i lawm. Kawmhnak kan tuah mi chungah Bu chungkhar sin in biahalnak (question); biapheh (comment) le ruahnak cheuh (suggestion) chim duh kan um ah cun Minmei cazual ah rak kan chim ding zong in kan in nawl hna.

Q(1) Pastor, Happy New Year!!! Nihin ni ah Minmei cazual min in kawmhnak caan ttha na kan pek ca ah na cungah kan i lawm tuk hringhran. minung sinak in kan au lai lo i, na riantlainnak in kan auh ko lai ca ah , rak ka hngalthiam ding zong in kan nawl. CBMC pastor na tuan hlan ah hin kum zeizat dah pastor rian na ttuan cang. Khawika hna ah dah an si?

A (1) Ahmasa bik ah lawmhnak chim ka duh. A tu bantuk in Minmei cazual he biaruah caan ka ngeih khawh caah le zaanghle i cawi bak in kan Laica tthanchonak le Thawngttha karhnak caah CBMC dawtnak he rian nan

ttuanmi ka hmuh tikah kaa lawm tuk. Na biahah mi ah van kal cang ning law, CBMC pastor ka ttuan hlan ah hin pastor hi kan khua Thau, Lairam lawng ah kum li ka rak ttuan. Bible sianginn tu ah kum 11 chung ka nun caan ttha ka rak hman tam deuh hna.

Q(2) CBMC ah hin kum (5) na ttuan cangin kan theih. Hi chungah hin member lein zeitluk in dah kan karhi,kan zawr.

A (2) CBMC pastor hi 2010 dih tiang ahhin kum ruk tlinak ah thla hnih a duh. Washington, DC ah rat hi Laimi dang nih an ngamh tuk lo in an chim nain, Pathian nih a kan hruai i hi kum ruk chung ahhin CBMC member hi kan karh ngai ve: 2005 ah 162, 2006 ah 198, 2007 ah 388, 2008 ah 545, le 2009 ah 698 kan si. 2010 cu Chin Bethel Church nih inn an kan tlei taak caah chungtel 560 kan si.

Q(3) Church member tlawm le tam kong ah hin saduhtah na ngei maw? Micheu nih cun tam tuk hi i zohkhenh ahar ti i a duhlo an umi, micheu nih tam lei poh an duh ve. Zeitindah na ruah?

A (3) Na ka halmi kong ahhin ruahn- ing a dang len tak. Kei cu chungtel tampi ngeih ding hi ka saduhtah a si. Khrihfabu fate in um ahcun zohkhenh a awl timi ruahnak hi ka uar tuk lo. Khrihfabu fa te in um zong ah khrihfabu lian bantuk in biakinn ngeih ve a hau, a dih ding paoh kha a dih ve. Khrihfabu lian in kan um ahcun bu fa te nih a pikpak in kan dih ding mi kha kan i hrawm kho dih. Abikin, thil man fahnak DC area bantuk ahcun bu fate dirhmun in cun biakinn ngeih zong a har deuh ko lai. Biakinn ngeih khawh cio hmanh ah khrihfabu lian in um cu a ttha deuh ngai. Biaknak le vawlei le minung sinak in minung nunging aa cawisang kho deuh. Minung cu pawngkam minung he a nung mi le a tthang mi kan si. Kan pawngkam ah a kan cawisang khotu an um ahcun mi zeipoah hi sianginn kai in cacawn

KAWLRAM THIM AN SI CANG

By: Pu.Van Thawng Cung

Kan Kawlram te cu ze i a va lawh pek ah a thawngpang theih nan duh cio peng ko lai ka zumh. Tuchun February 3 ah ralkap cozah auh mi parliament nih president ttuan ding pathum an thim cang hna. A tanglei bantuk hin a si.

Pyituh hlutdaw (Lower house) ah ralkap lei phu USDP party nih an chuahpi mi Prime Minister Thein Sein le mipi lei party pawl nih an chuahpi mi U Saw Thein Aung an i zuam i, Thein Sein nih palai vote 330 chungah 276 a hmuh caah a tei.

Amyotha hlutdaw (Upper house) ah ralkap lei phu USDP party nih an chuahpi mi Shan mipun Sai Mauk Kham le mipi lei party nih an chuahpi mi Rakhain mipun Dr. Aye Maung an i zuam i, Sai Mauk Kham nih palai vote 140 le Dr. Aye Maung nih 27 an hmuh caah Sai Mauk Kham nih a tei.

Cun, raalkap phunghram suai ning in ralkap nih president ding pakhat chuahpinak nawl an ngeih caah pakhat an chuapi lai. An chuahpi dingmi cu ralbawi ngan a ttuan i pension a laa cangmi Tiha-Turah Tin Aung Myint Oo a si.

Hi hna pathum hi an pathum in president ding cu an si cang. Thazing February 4 ahhin Py-itaungsu hlutdaw an auh lai i, cu ah cun an pathum in vote

an pek tthan hna lai i, vote tambik a hmu mi cu President a si lai; a dang pahnih cu Vice President in an um lai.

Mitam deuh nih an zumhning ah cun Thein Sein hi president a tling lai tiah an zumh. Zeicaah tiah, Prime Minister a ttuan liomi zong a si, experience a ngei tam bik zong a si an ti. A zeipek siah, an pathum te hin ralkap le ralkap dirkamh mi USDP party in a hong kai mi an si ko caah Pu Than Shwe le ralkap cozah caah cun an i khat dih ko cang. An duhnak 100 ah 100 in a tling cang. Pu Than Shwe zong a duh ahcun lungdai hnan-gam tein pension a la kho cang lai. Asi loah, sinak langhter ttung loin cozah thar tawmei tlaitu zong in a um kho tthiam fawn. Mah hi a Road-map donghnak cu a si cang. Duh zong duh lo zongah Kawlram mipi cu hitining hin zeimaw can chung cu kal a hau ko cang. Bawipa nih a tinhmi ni le caan a phak tik belte ah cun khuachia ttha lo rianttuannak le khuakhannak vialte cu a hrihhram pelte hmanh taang lo in phoi le bongh an si dih tthan te lai.

Van T. Cung

bik mi holh a si lai tiin ka ruah.

Q(15) Kan krifa bu nih literature & Culture Committee kan dirh mi hi thahnem in na ruat maw? Zeitin kal deuh hna dah ttha na ti. Chin community Church dang le khua dang zong nih an dirh tha na ti ve maw?

A (15) Literature & Culture Committee ngeih cu kan ca le nunphung tlaw lo nak caah a thahnem tuk. A bik in, ramdang kan umnak ah a herh tuk. Kan fanau le nih kan holh tein Laica ttial le rel khawh ding mi a um khawh ding hi kan herh tuk mi a si. Chin khrihfabu lian deuh paoh nih cun Ca le Nunphung komiti cu an ngeih cio cang hna.

Q(16) Laitlang le Lai nun ah hin zein nih dah na lung an len cem?

A (16) USA ah ka umnak hi kum 20 a si cang nain, zanmang ah Lairam lawng ka manh peng rih. Ka zanmang ah miphun dang an cuang kho bal lo. Lairam tthi le rual lawng te an cuang peng. Lairam fngtlang cu ka thinglung ah a cuang peng. Kan umnak ti le ram ttha ka hmuh tikah Lairam fng le tlang hna khi si ve hna sehlaw ti ka ruat. Laimi kan sifah le nuncan har nih ka lung a ka phur tuk tawn. Ramdang Lai mino nih Lairam le Laimi hi hngal lo in an um sual lai ti ka phang kho tuk. Lairam an theih khawh nak ding ah Lairam caah riantuan hi a herh tuk in ka ruah. Hi vialte hi Lairam ti le ram ngaih (khuatlang lunglen) ruang bik ah a si ko. Lairam civi le pumh khawmh hna cu ka ngai tawn. Nuamhnak caan kha lunglen phurtu an si dih.

Q(17) Hla fungkhat te puah ta bia law, Pathian hla maw na puah hnga, ram hla maw, zunngaih hla dah?

(A(17) Na van ka hal cu! Hla cu ka nuhrinnak in ka duh tuk mi a si. "Khrihfa biaknak hmanh hi hla in sakmi biaknak a si caah vawlei cangah hi tluk in a tthangcho" ka ti

tawn. Lairam ka um lio ah Pathian hla ka phuahmi hi rel set ahcun fung 30 hrawng cu a si men lai. Amah le a chan hawih in mi nih an sak duh ngaimi zong a um ko. Ram hla hi cu ka phuah bal lo. Chan tiluan nih a kan kaltaak tuk lo ahcun Lairam caah ka duhfah venak hi hla in phuan ve cu ka duh ngai rih ko. Thinglung bia langhternak caah hei ti khi a si ko. Bia saupi ruah caan na ka pek caah tampi kaa lawm. Pathian nih Minmei cazual cu thluachuah pe ko seh. Nangmah hrimte Bawipa nih kum thar chung ah na lam in tluan ter seh. Kaa lawm.

Na caan sunglawi pe in ruahnak le thazaang tampi na kan pek nak cangah lunglawmhnak tampi kan ngei ti mi kha Minmei cazual min in ka van chim.

Biakinn Hmun Kan Zoh

Dawtmi CBMC zumtu hna, hawhra nih a kan bawh pah i nikhua a kik ngai. Ralrin thiam hna usih.

Biakinn hmun kan helhmi cu PERC test hi Nilini ah an tuah lai. A on ahcun Howard County Zoning Department ah biakinn sak khawh nak ding conditional use hi sawk tthan a si lai. Bawmhnak kan halmi Engineer le Lawyer zong an i tiim cuahmah lio.

Biakinn hmun nan hngalh fiannak caah kan zoh lio hmanthlak hi attach file in kan kuat hna. Hi ka hmun ah biakinn kan ngeih khawh ahcun 10.20 acrea a kaumi a si caah a pawng kam ah tlawlennak ttha, i nuamh khawhnak hmun kan ngei kho lai. CBMC picnic lio nu run hmanthlak zong kan kuat hna. Hi bantuk in tlawlen khawh nak a si te lai. Hmanthlak cu attached file ah kan thil.

Khrih dawtnak chungah,

khawh lo zong ah kan nunning a tthang kho deuh. Khuapi le khuate um a dan bantuk in, khrihfabu lian le fa ah um cu aa dang ve. Khrihfabu a lianh ahcun rianttuannak thazang a ngei kho deuh. Biaknak lawng in si lo in, minung sinak hrim in hmai a hngal kho deuh. Tu chan thil ttha vialte hna hi Khrih nih a ramkauhnak caah a hman khawh ding tiang in thazang a ngei kho deuh lai. Khrihfabu lianpi ngeih i minung ah si lo in, Khrih ah a phawrhaw mi si hi ka duh bik.

Q(4) Pastor, atu kan biakin cawk timh mi hi lung a tho ngai. Chin - American lak ah nei hmasa bik kan si hnga maw?

A (4) Biakinn hmun kan hawnak hi a sau ngai cang. Upa cu a harning kan fiang cang. Biakinn hmun tal hi van i ngei kho sehlaw ti van ruah ahcun lung a tho ngai hrim ko. Kan zoh lio mi hmun hi ekah 10 a kau. Biakinn van i sa kho sehlaw, biakinn kam ah pangpar dawhdawh hna van cing seh, a pawng kam ah kan fa le pawl hna lente van i celh len hna seh, tiin mitthlam ah cuanter hrim ahcun a nuam tuk. Nain, caan lak a hau. Hmun kan cawk khawh hmanh ah a saknak nawl hal rih a hau lai. Phaisa a hau fawn rih. Pathian sin ah thlacam taktak kan hau. Biakinn ngeih khawh nak ding ah a kum in a kal rih a hau. Chin mip-hun lakah biakinn a ngeimi khrihfabu pahnih an um cang. Biakinn hmun a ngei i saknak nawl a ngei cang i sak ding in aa timtuahmi khrihfabu an um len rih. Kannih cu a tlai pawl hmanh kan si. A tu in kan thok lo ahcun a tlai chin ding kan si.

Q(5) Hlawhtling seh law, umnak tlaki sak khawh ding in kum zeizat le tangka zeitluk hrawng dah dih a herhte hnga?

A (5) Biakinn cu kan thazang nih a tlinh khawh bik ding in ruat usihlaw tlakrawh si lo in, canphio hak deuh pawl chawn ding in kan sak timh hmanh ah a hmun ca million cheu reng lo a dih pin ah, a saknak caah

million pahnih cu kan herh ko rih lai. Ruahnak nak in a dih lai ti hi ruah cia ah a ttha. Cu ti cun Pathian sin in thazang kan la ve lai. A kan bawmh lai. Kan sak khawh ve ko lai. Hi hnu kum thum ahcun kan fian lai ka zumh ko.

Q(6) Kan biakinn sak hi hlawhtling kho seh law, khing a rit ngaite lai dah ti ruahnak na ngei. Kan fanau le chan ah khin kan i zohkhenh kho te hnga maw? Khitik ah khin zaidah kan thazaang bik asi te hnga?

A (6) Na chim bantuk in kan khing a rit ngai ko lai. Kei nih cun kan chungtel dihlak hi thil har le khingrit mi tuah ngam le kho ding in timhlahm ter kan duh zungzal hna. Awl tein chim hi ka duh tuk bal lo. Nain, "Kan zumh mi cu kan hngalh ko" ti hi ka thazang a si zungzal. A harmi rian a ttuan kho mi si cu ka duh zungzal. Thil har aa thim ngammi nih thil ttha an ngeih khawh ti cu kan fiang dih ko. Hi hnu kum thum ah biakinn kan ngeih ahcun nihin khrihfaupa rual hna chan kum 15 chung ah biakinn man cu tam ngai kan pek khawh lai. Khrih ah thinglung khat in kan nun ahcun kan fa le caah biakinn ttha te kan ngei piak khawh ko hna lai tiah ka zumh ko. Kan fa le zong nih Pathian ah biatak an chuah khawh lai. Laimi kan sinak thlaw lo tein biakinn zong an kilven khawh te ko lai. Khrihfabu cu Khrih pumsa a si caah Amah sin ah chiah ah hna ngam, lawmhnak a tam bik.

Q(7) Biakinn saknak ca ah hin atu kumthar, 2011 hin zeitindah Church activities(cawlcanghnak) le fincial sources (tangka hnar) kong he peht-lain hmalakpi cem na kan timhning a um maw? Church activities kong ah hin Lai ko tho (local policy) in maw kal a ttha hnga na ti, American style zulh deuh zong hi aherh ve ko cang, na ti maw?

A (7) Biakinn saknak caah thinglung le thlarau in Pathian sin ah van i pum-

pek taktak kan hau. Kum Thar 2011 chung ah biakinn caah innchungkhar kip sin ah thlacammak he in len hna kan hau lai. Phaisa hawnak cu a lam ummi paoh in timhtuah kan hau ko hna lai.

Q(8) Chin - American church kong ah hin Laitlang in Bu kip um hna kha hi ka ah hin Bu khat ah kan van i fawn than hna i, hibi Bu riantuannak ah a har ngai lo maw? Mitsurhang pek, i tthit-um le, thihloh tawn caan hna ah hin Baptist kan Bu phung deuh in maw umkal asi cem?

A (8) Hi na biahalmi hi biapi tuk a si. Lairam kan um lio ah khrihfabu dangdang ah a ummi zong hi ramdang kan umnak ah khrihfabu khat ah Pathian kan thangtthat tti kho. Hi hi Khrih nih a kan duhpiak mi le Bible nih a kan cawnpiakmi a si. Khrih ah pumkhat kan sinak hi nunpi ding ah Baibal nih a kan cawnpiak. Baibal biatak aa tlaih i Khrih a zumtu taktak nih cun kan i khahnak an hngalh. An nunpi. Khrih ah tthennak le thleidannak a um lo. Khrihfabu tthennak cu minung in aa thok le a chuakmi a si zungzal. Lairam in a chuakmi khrihfabu a tambik hi kan i hruaining le serh le sang kan hmaning hi aa khat dih ko. Hla in Pathian thangthat a duhmi Evangelical khrihfa kan si dih. Mipi hruainak (Congregationalism) in kan kal hna. Hi ka ram ah hmun khat ah Pathian kan thangtthat tti tikah harnak a um lo. Aa dannak tete cu a um ko hmanh ah Khrih ah pumkhat kan sinak a thawn ahcun kan i daw dih kho hna. Kan nunnak ah Khrih hi biapi bik ah chiah ding kan si.

Q(9) Kan Bu nih hin tthit-umnak phunglam kan nei rih lo in ka theih. Phung buar um hna seh law, ainei mii hna duhnak in maw kal asi cem, upa meeting ning.

A (9) Tthit-umhnak phung hi khrihfabu tampi nih an ngei theng cio lo. Khrihfa nun (unwritten law/moral law) in kal cio a si. Tthit-umh kong

caih ding um ahcun upa nih an ruahn- ing in kal a si ko. Mibu hruainak ahcun a ze kong paoh ah komiti khuakhan ning in kal hi aa dawh bik. A rem bik.

Q(10) Laitlang ah Baptist asi lo mi, Bu dang mi pawl kha hika ah hin Bu hruaitu le pastor an si ve hi har in na ruat maw?

A (10) A cungah ka langhter mi nih a huap ngai ko rua tiin ka ruah. Nihin ah Pathian nih kan mipun a hruain- ing hi mit khat lawng in zoh awk a ttha lo. Ram tthangcho khrihfabu hna sining zong hi zoh kan hau. Lairam ah tthennak lawng te a chuahpi mi thinlung cu Pathian mit hmuh ah a fiang bik lai. Jesuh min hmang in Amah pumsa khrihbu tthennak hna hi kan ruah sual lai ti zong ruah ding kan si. Khrihfabu tthennak a chuahter tu thinlung cu Sehtan nih a hman khawh mi zumhnak zong a si kho ve. Jesuh Khrih cu bu in tthenpi khawh a si lo. Khrihfabu kip ahhin Khrih ttanhnak thinlung he Pathian riant- tuan, Pathian mihman hruaitu le pas- tor ttha an um ko hna. Ka zumhmi Khrih nih cun mi ze paoh a dawt hna ti hi ka hngalh lawng si lo in, a tem in ka tem. Ka ttha tinak a si lo. Pathian nih mi dang kha ka caah phurh-rit ah a chia siang hna lo. Hi hi kaa lawmh- nak bik a si.

Q(11) Pastor, kan bia van thleng deuh usih. Kawlram ah thimnak tluangte i a kal mi le, Suu Kyi chuah hnu zongah dothlen hlawhtlinlo mi hi zeitindah na ruah? Civil war maw aherh tiah na ruah, UNO protection tang ah cozah siam dah a tha bik tiah na ruah?

A (11) Hi kong hi cu ka cawn-ttuanmi (professionalism) a si lo caah chim lo ah a ttha deuh hnga. Ka rian lo pi chim le rel cu rianngaitu hna kha hmaizah lo zong ah a cang sual lai tiah phan a um. Nain, na ka hal caah in leh lo ding zong cu ka sia a rem lo. Kawlram kong caih ahcun thin a hung dengmang ttheu. Politics kong

chim ahcun ruahning aa khat hna lai lo. I dan phung zong a si. I huatnak ah hman lo ding tu a si. Kawlram sin- ing hi ramdang he a dannak te a um. Miphun pakhat le pakhat karlak ah huatnak a um lo. Mi thah lainawnnak a um lo. Kawlram mipi nih a kan uktu hna cungah lungtlinlonak cu ngeih dih a si. Meithal he a dir komi cozah cu amah tein hriam a chia fawn kho te hnga maw! Dirkamhtu le a ngei ve ttung. UNO zong hi bochan awk an ttha thlu theng lo. Kan van a chia. Milu tambik a si mi Kawlmi hi uknak mipi hmual ngeibik an si. Suu Kyi thazang zong hi mipi an si. Zeidek an lawh lai? Ka ruah tawnmi tu chim ko ning law, Chin mipun hi Kawlmi bantuk in kan ram ah milu tambik va si usihlaw thlen khawhmi kan ngei el cang hnga maw? ti hi a si. A phi cu careltu nih kan pe te ko hna sehlaw.

Q(12) Lairam thanchonak ca ah hin zeidah kan herh bik hnga? Eidin paw-cawmnak maw, motor lam maw, fimcawnnak(education) dah?

A (12) Lairam lei ah na van ka tlawnpa tthan i kaa lawm. Christmas le Kum Thar caan hi Lairam ka ngaih lio te si fawn kaw. Lairam thanchonak caah na biahalmi hna hi kan herh dih. Khrihfa rianttuannak zong ah zeikip in thanchonak (holistic mission) hi a herh in ruah a si. Lairam hi a ram a chia. Kan si a fak. Nain, fimcawnnak lei in kan teimak mi nih kan mipun a cawisan. Kan chambau tuk rih. Hi hi cu a biapi bik zungzal ko lai. Um- kalnak mawtor lam kan ngeih ahcun eidin pawcawmnak cu awl deuh in kan hmuh khawh ko lai.

Q(13) Fimcawnnak zawnah hin ram- chung le ramleng zohtti tikah theo- logical education maw atu Laimi nih hin kan herh bik tiah na ruah, secular education dah? Secular education ah hin science lei hi maw kan herh deuh hnga, Business lei dah?

A (13) Fimcawnnak kong ah a zeilei paoh in kan herh dih. Bible sianginn

kaimi hi an tam tuk cang tiah an ti nain, Pathian rian ah pumpek taktak in a cawngmi an tlawm tuk rih. Kan cozah fimcawnnak a tthat lo caah Mirang ca thiam ruah le fimcawn ruah ah Bible sianginn a kaimi an tam. Sianghleirun an khar lio ah Baibal lei in finnak an hawl kha a ttha tuk in ka ruah. Ka lawmh tuk hna. An chuak hna i Pathian rianttuan lo an tam. A hmaan ko. Pathian rian cu aa pumpe takmi lawng nih ttuan khawh a si. Mualpho a awl te. Pathian rian ah aa pumpe taktakmi tampi kan herh hna. Bible sianginn kai kong caih tikah Lairam kong lawng in tuak ding a si fawn lo. Kan umnak ram Bible sianginn ttha ttha ah saya (profes- sor) hna ttuan kho ding tiang in kan i timh a hau. Wawlei lei (secular) finnak chinchin cu Laimi nih cawn- ttuannak (professionalism) tlak in kan cawnmi a um rih lo. Kei nih cun kan thok rih lo in ka ruah. Kan bau tuk rih. Lairam bang ahcun Kawlmi nih Lai khuate siangcachim rian hna an ttuan cang. Zeitluk ngaihchia dah kan si! Nain, ramdang um kan fa le hi cathiam tampi ah an i chuah te lai. Lairam ah ca an chim khawh caan zong a um ve te ko lai.

Q(14) Laitlang pumhuap ca ah tlang holh (common language) ca ah zeidah a tha bik hnga? Mi cheu nih Lai holh te hi a tha bik anti. Acheu nih Mizo holh anti i, acheu nih Kawlholh anti. Miraang holh ti zong an um. Pastor, a tha bik hnga tiah ruah mi na ngei maw?

A (14) Tlang holh kong ah a ttha in ruahmi hi ngeih cio a si ko. Nain, Laimi kan dirhmun hin cun tlang holh caah holh pakhat thim ding hi cu a har lai tiah ka ruah. Tlang holh kan ngeih rih lo hmanh ah Lai holh hrihhram hi aa khat ko. Lam le sul le pehtlaihnak a tthat tikah cun kan holh hi kan i theihpiak dih te ko lai. Kan si- arembik cio ning in kan hman khawh mi holh cu a um te ttheu lai ti lei kap in ka ruah deuh cang. A chim, ttial le hla in sak tam bik mi holh hi kan theih